І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 79. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го КВІТНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 26, 1957 No. 79. VOL. LXIV.

ЗДА ВВАЖАЮТЬ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЙОРДАНІЇ ЖИТТЄВО ВАЖЛИВОЮ

АЙЗЕНГАВЕР І ДОЛЛЕС ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ, ЩО ЗДА НЕ ТОЛЕРУВАТИМУТЬ ПОРУШЕНЬ СУВЕРЕННОСТИ ВІЛЬНОЇ ЙОРДАНІЇ

Огеста, Джорджія. — Пресовий секретар Білого Дому Джеймс Ц. Гагерті передав журналістам заяву, одержану ним від президента Айзенгавера і державного секретаря Доллеса, що З'єдинені Держави Америки вважають незалежність і суверенність Йорданії життєвою справою для інтересів ЗДА і вільного світу. Гагерті одержав уповноваження опублікувати цю заяву у зв'язку із заворушеннями в Йорданії і з намаганнями деяких сусідів Йорданії впливати на політику цієї незалежної і суверенної держави. У висліді цих заворушень і загроз для йорданської незалежности громадська опінія Йорданії почала висловлювати домагання, щоб король Гуссейн звернувся за підтримкою до З'єдинених Держав Америки. Заява през. Айзенгавера і державного секретаря Доллеса відповідає повністю текстові середньо-східньої резолюції, прийнятої Конгресом ЗДА, а саме її уступові, що „З'єднені Держави Америки трактують як життєву справу для національних інтересів і світового миру збереження незалежности і суверенности держав Середнього Сходу." В політичних колах звертають у зв'язку з проголошенням заяви Айзенгавера і Доллеса увагу на те, що понині немає безпосередніх доказів комуністичної агресії на Середньому Сході, і що король Йорданії і йорданський уряд не звернулися досі офіційно за мілітарною чи економічною підтримкою до ЗДА. Повідомивши журналістів Гагерті про заяву Айзенгавера і Доллеса під час своєї пресової конференції в Білому Домі. Він відмовився від будь-яких пояснень до цієї заяви, зокрема не дав відповіді на питання, чи вже заіснували якісь факти комуністичної агресії і чи уряд Йорданії звертався за підтримкою до ЗДА. — Тим часом із столиці Йорданії Амман повідомляють, що король Гуссейн вважає відповідальним за заворушення в Йорданії інтернаціональний комунізм, який всіма силами намагається знищити цю країну. Все ж таки король Гуссейн впевнений у перемозі і переконаний в тому, що йому вдасться зліквідувати комуністичну загрозу власними силами.

Атомові вибухи зменшують атмосферичні опади

Вашингтон. — Один із директорів Бюра погоди д-р Росс Ганн припускає, що заничищене повітря внаслідок існування промислових об'єктів і внаслідок пробних атомових вибухів зменшує можливість атмосферичних опадів. Він твердить, що існує причиновий зв'язок між чистотою повітря і скількістю атмосферичних опадів. Чим більше повітря є заничищене, тим менша є можливість дощу, бо маленькі краплинки дощу не можуть сформуватися в хмару, яка була б на стільки велика, щоб могла впасти дощем на землю. На думку д-ра Ганна „світ мусить подумати над тим, щоб очистити повітря над землею, щоб мати потрібну скількість нормальних опадів". Він промовляв на зборах Крайової Академії Наук, представник якої минулого року твердив, що пробні атомові експльозії не мають впливу на атмосферичні опади. Те саме твердив і цього року член академії д-р Френсіс Райхелдерфер, який також є одним із директорів Бюра погоди. Він сказав, що досліди над дощем виявили, що атомові вибухи і не зменшують і не збільшують атмосферичних опадів. Але він погодився в тому, що заничищене повітря (звичайними чи радіоактивними елементами) впливає на атмосферичні опади.

Бравнелл домагається закону про охорону громадянських прав

Вашингтон. — Генеральний прокуратор Герберт Бравнелл заявив в Конгресі, що недостача відповідних законів не дозволила департаментові справедливости потягнути до відповідальности тих осіб, які порушували громадянські права в фінансовому році, який закінчився 30-го червня 1956 року. Бравнелл домагається, щоб Конгрес прийняв урядовий законопроект про охорону громадянських прав. Згідно з цим законопроектом була б поширена юрисдикція федерального уряду. Генеральний прокуратор твердив на основі звіту карного відділу в департаменті справедливости, що багато злочинців не можна було покарати за порушення громадських прав, бо їхні злочини підлягали юрисдикції стейтів, а не федеральному судівництву. Він згадав вбивство провідника Джорджа В. Лі і Гуса Сортса та викрадення і вбивство Еммета Лулса Тілла в стейті Міссіссіпі, які то злочини не були належно покарані стейтовими судами, які поблажливо дивляться на злочини, доконані на кольоровому населенні.

ЗДА не дозволять союзникам продавати воєнні матеріяли комуністам

Вашингтон. — Асистент секретаря торгівлі Гарольд С. МекКлелен заявив, що ЗДА не погодяться на те, щоб їхні союзники продавали воєнні матеріяли комуністичному Китаєві й іншим комуністичним країнам. Цю заяву він склав у зв'язку з переговорами, які ведуться між ЗДА, Англією і Японією. Ці дві країни хотіли б більше торгувати з комуністичним Китаєм та з іншими комуністичними країнами. Державний секретар Джан Фостер Доллес повідомив в суботу 20-го квітня, що ЗДА могли б погодитися на те, щоб їх союзники могли збільшити свою торгівлю з комуністичними країнами. МекКлелен заявив, що ЗДА могли б дозволити продавати нові категорії товарів комуністичним державам, але ніяк не можуть погодитися на торгівлю воєнними матеріялами.

Сподіваються збільшення фармерських прибутків в 1957 році

Вашингтон. — З департаменту рільництва повідомляють, що в цьому році знову збільшаться прибутки фармерів і становитимуть коло 12,272,000,000 долярів. В 1956 році вони виносили 11,800,-000,000 долярів. Згідно з передбачуваннями департаменту рільництва фармери не дістануть більше грошей за свої продукти, але їхні прибутки збільшаться внаслідок цього, що фармери дістануть коло одного більйона долярів і з т. зв. „земельного банку" за ті акри землі, яких вони не управляють. Гадають, що збільшаться прибутки фармерів за продаж м'яса, головним чином свинини, та за молочні продукти. Але фармери дістануть менше грошей за продане збіжжя, бо цього року менше засіяли пшениці, кукурудзи, бавовни, тютюну і рижу, залишаючи неуправленими частину своїх акрів.

Зголошено скаргу проти двох швайцарських банків за махінації в ЗДА

Ню Йорк. — Головний прокуратор стейту Ню Йорк зголосив до Найвищого Суду в Мангеттені в Ню Йорку скаргу проти двох швайцарських банків за порушення стейтових законів у закупі на біржі в Ню Йорку акцій різних таких промислових фірм З'єдинених Держав, які мають велике значення для оборони країни. Ген. прокуратор Луїс Лефковіц оскаржив, ті банки в намаганні дістати контролю над деякими американськими і канадійськими промисловими підприємствами, які працюють для оборони тих країн або розпоряджають сировинами, що мають стратегічну вартість. Річ іде про банки С. А. де Плясман Мобіліє, відомий в Америці як Плейсмобіль, та Банк Феріср Люллен. Ніодин з тих банків не має своєї філії в Америці. На 14 червня ц. р. призначено в нюйоркському Найвищому Суді переслухання представників цих банків. Суть оскарження у тому, що названі банки будуть це діють в інтересах „держав за залізною завісою". Стейтовий прокуратор звернула увагу на ті біржево-банкові махінації якась дуже важлива особа чи установа „міжнародного маштабу", але генеральний прокуратор відмовився подати ближчі інформації. Так само він відмовився відповісти, чи в гру входить тут плянова робота Москви. Скуповуванo акцій великих промислових компаній, що продукують чи контролюють газоліну, нікель, уран, титан і мідь. В одному з тих банків заангажований фінансіст польського походження Чарльз Шталь, колишній мешканець Ню Йорку, який зник із ЗДА і живе тепер у Бразилії, після того, як викрито обманчиньку історію, в якій він був замішаний, на 6 мільйонів долярів.

Видавці стверджують рекордовий тираж американських часописів

Ню Йорк. — На річній конвенції Американського Товариства Часописних Видавців промовляв директор щоденника „Ди Вашінгтон Пост енд Таймс Гералд" Джан . Світерман, який заявив ,що тираж американських щоденників і інших періодичних часописів є рекордово високий, якого ще ніколи не було в цій країні. „Треба собі нагадати, що навіть в цьому електронічному віці люди більше як колинебудь шукають за відомостями і коментарями про життя в своїх містах, в державі і в цілому світі в часописах. Часописи витримали конкуренцію з радієм і телевізією, і тому преса стоїть високо в очах читачів". Видавець „Ди Глюсестер Таймс" (Массачусетс) Філіпп С. Велд сказав, що через рік п'ятицентовий часопис буде також самою рідкістю, як тепер згадкою є одноцентова поштова картка або п'ятицентова оплата за телефонічну розмову.

ХОР „ДУМКА" ВИСТУПИВ У ПРОГРАМІ „ФЕСТИВАЛЮ НАЦІЙ" В КАРНЕГІ ГОЛЛ

Ню Йорк. — В середу, 24-го квітня, тут у відомій Карнегі Голл відбувся оригінальний музичний фестиваль націй „Довкола світу в Ню Йорку", в програмі якого виступив також відомий наш чоловічий хор „Думка" під диригентурою мгра Л. Крушельницького. Концерт був зорганізований відомим „Ля Гардія Меморіял Гавз" і на його ціл був призначений прибуток, а в комітеті були найвищі достойники міста, з посадником Вагнером та комісіонером Едвардом Корсі на чолі. В програмі концерту були виступи нюйоркської симфонічної оркестри, артистів Метрополітальної опери та інших видатних артистичних сил, як теж артистичних груп поодиноких національностей (німецької, французької, латинсько-американської, італійської, польської, ізраїльської, китайської та ін.), між ними і української, яку репрезентував трьома піснями хор „Думка", що теж на закінчення створював музичне тло для пісні „Отче наш", яку виконав телевізійний співак Стюарт Фостер. Справді добірна публіка на цьому фестивалі з великим ентузіязмом прийняла виступ нашого хору, що цим разом (чи не вперше) виступив у стилізованих національних костюмах, за вимком диригента, що був у фраку. Комісіонер Едвард Корсі від імені Дерекційної Ради „Ля Гардія Меморіял Гавз" склав окрему подяку нашому хорові. Черговим виступом хору „Думка" буде власний концерт в найближчу неділю у Филаделфії, а опісля, в неділю 16-го червня, цей хор, разом з Метрополітальним хором під диригентурою Ст. Марусевича, візьме участь у величавому відкритті пам'ятника Т. Шевченкові на Союзівці. У виступі „Думки" в Карнегі Голл посередничав УККомітет.

Москва скаржиться на протисовєтську кампанію в ЗДА

Москва. — Совєтський уряд передав американській амбасаді в Москві та оприлюднив водночас через радіо і пресу ноту протесту проти кампанії, яка ніби то ведеться в Америці для „очорнення" членів совєтської амбасади в ЗДА і членів делегації СССР в Об'єднаних Націях та „утруднення їм їх діяльности". „Клеветницькі закиди зроблено проти совєтського амбасадора в ЗДА" — кажеться буквально в тій ноті. Вона не називає ближче, хто саме і як „очорнює" большевицьких „дипломатів", але виразно закидає, що ту кампанію „підтримують і навіть підбадьорюють деякі офіційні американські кола". Тим часом американські офіційні кола — як стверджує у своїх перших коментарях американська преса — не розуміють властивої цілі цієї совєтської ноти, бо з урядових американських кол ніколи не було жадної атаки проти совєтського амбасадора. Зате фактом є, що від 1950 року видалено з ЗДА 14-ох совєтських псевдо-дипломатів за їх поведінку, яка суперечила дипломатичній етиці і місії. В минулому тижні державний департамент зажадав від Москви відкликання урядовця амбасади Генадія Машканцева, активно зайнятого вербуванням еміграції до повороту „на родіну".

Папа підтримав Японію в її заходах проти атомових експериментів

Рим. — Папа Пій XII окремим листом, що його передав особисто спеціяльному японському висланникові д-рові Масатоші Матсушіта підтримав заходи, що їх вживає Японія, щоб осягнути припинення досвідних вибухів атомової і водневої зброї на островах Тихого океану. Папа передав був йому листа під час авдієнції названого японського вченого і дипломата ще 14 квітня ц. р., але щойно в минулий четвер опубліковано його текст. Ото ж Папа підкреслює в тому своєму листі „катастрофальну небезпеку", що її крие для людства атомова зброя, і таврує „перегони людства до своєї смерти" Однак у тому листі говориться про „впертість людей панувати над іншими", як про джерело перегонів у зброєнні, а за пресовими коментарями — це виразна алюзія до большевиків. — Названий японський дипломат приїхав був до Риму вже після своєї відвідини у Лондоні, де він даремно старався вплинути на англійський уряд, щоб той відмовився від запланованих на початок літа ц. р. перших англійських пробних вибух водневої бомби на Різдвяних островах на Тихому океані. Після того він поінформував Папу про свої розмови в Лондоні. Тепер Матсушіта перебуває в ЗДА і він мав в останню неділю довгу розмову з державним секретарем Доллесом.

Індонезія залишається „невтральною"

Якарта. — Індонезія залишиться надалі „невтральною" і не хоче вмішуватися в теперішній ідеологічний спір між Сходом і Заходом — заявив президент Сукарно в своїй останній промові, яку виголосив під час восьмиденної подорожі по островах Яві і Балі. Сукарно говорив про закордонну політику Індонезії у зв'язку з призначенням міністра закордонних справ, яким став д-р Субандріо, колишній амбасадор у Москві і в Лондоні. Президент Сукарно сам призначив шіснадцятий уряд Індонезії за кількалітній час існування цієї молодої держави, після того, як ніхто з асигнованих ним кандидатів на прем'єра не міг скласти кабінету. Сукарно заявив, що він вибрав позапартійний кабінет міністрів, щоб не вносити партійно-політичних спорів в правління державою. Відповідаючи на закиди закордонної преси, що він змагає до диктатури, Сукарно заявив, що він сам є прихильником демократії, але, мовляв, Індонезія ще до неї не дозріла і тому мусить перейти через посередню систему „керованої" демократії.

Туреччина обурена з приводу запрошення архиєпископа Макаріоса до ЗДА

Анкара. Первісне невдоволення турецьких урядових кол з приводу запрошення кипрійсько-грецького архиєпископа Макаріоса нюйоркським губернатором Аверелом Гарриманом, перейшло в таке загальне обурення турецької публічної опінії, що воно погрожує кинути тінь на традиційно приятельські і союзницькі взаємини між Туреччиною і З'єдиненими Державами. Річ в тому, що коротка заява американського амбасадора в Анкарі, що губернатор Гарриман не є речником американського уряду, сірих турків не переконала, ба навіть викликала протилежний наслідок, бо в Туреччині губернатори є призначувані урядом і є його репрезентантами.

КОННОЛЛІ З СВОЄЮ ДРУЖИНОЮ ОЛЬГОЮ ПРИБУЛИ ДО ЗДА

Переможці в останніх Олімпійських Ігрищах — американець Гарольд Коннолі з Бостону, Масс., і кол. Ольга Фікотова із Праги, ЧСР, що їм після довгих і наполегливих заходів повелося одержати від комуністичного чехословацького режиму дозвіл на одружіння і на виїзд із ЧСР, прибули щасливі до ЗДА, де їх у Ню Йорку привітала мати Гарольда, пані Марґарет Коннолі (праворуч). Коннолі здобув перемогу на Олімпійських Ігрищах у киданні молотом, Ольга — в киданні диском.

ЄГИПЕТ ПРОГОЛОСИВ ОСТАТОЧНУ ЗАЯВУ В СПРАВІ СУЕЗУ

РАДА БЕЗПЕКИ ОН СКЛИКАНА НА П'ЯТНИЦЮ 26 ц. м. ДЛЯ ПОЗНАЙОМЛЕННЯ З СУЕЗЬКОЮ СИТУАЦІЄЮ

Каїро. — Єгипетський уряд проголосив в четвер 24 квітня 1957 декларацію, яка має бути зареєстрована в Об'єднаних Націях, щоб набрати характеру міжнародного зобов'язання. Єгипетський міністер закордонних справ д-р Махмуд Фавзі переслав у цій справі листа генеральному секретареві Об'єднаних Націй Гаммершилдові, звертаючи йому увагу на останній зворот єгипетської декларації, в якому кажеться про те, що вона становить „міжнародній інструмент" і має бути зденонована і зареєстрована в Секретаріяті ОН. Своїм змістом єгипетська декларація у значній мірі пішла назустріч вимогам західних держав, а своєю формою має характер міжнародного договору. Єгипет потверджує в цій своїй декларації готовість дотримуватись Константинопільської конвенції з 1888 року „щодо її постанов і духа", з підкресленням „прав і зобов'язань", які випливають з тієї конвенції. В найважливішій для західніх користувачів каналу справі, а саме, щодо способу вирішування спірних проблем, Єгипет погодився на двоякий арбітражний суд. Спірні справи, які виринули б з здогадного порушення існуючого тв. зв. Закону про канал, мають іти на розгляд третейського суду, зложеного по одному представникові від сторони, що, скаржитиме, і від Єгипту. Голову суду вибиратимуть обидва представники, а коли вони не погодяться на спільного кандидата, то призначить його президент Міжнародного Трибуналу. Скарги, які виринули б з різного інтерпретування Константинопільської конвенції, мають іти під розгляд Міжнародного Трибуналу. Єгипет зобов'язується підпорядкуватися постановам обох тих судів і виконувати їх в добрій вірі. Хоча Єгипет далі став на становищі, що справа управи каналу є тільки його справою, то вмісто спільного управління каналом, пропонує співпрацю між своїм адміністратором Суезького каналу є покликане після націоналізації Компанії Суезького Каналу єгипетське Управління Суезького Каналу, проте теперішня декларація заявляє, що „Єгипетський уряд буде радо вітати й підбадьорювати співпрацю поміж Управлінням Суезького Каналу та репрезентантами корабельних і торговельних компаній". Нічого ближче в справі тієї „співпраці" у декларації не говориться. Інші точки декларації стосуються сплати за переїзд кораблями, відсотків з оплат на покриття коштів адміністрації, ремонтних робіт і єгипетському урядові титулом „комірного", плянів поправи каналу і т. д.

У зв'язку з цим репрезентант ЗДА в Об'єднаних Націях, амбасадор Генрі Кебот Ладж, зажадав скликання Ради Безпеки Об'єднаних Націй, на денному порядку якої завжди ще формально знаходиться справа Суезького каналу. В листі Кебота Ладжа говориться про те, що Рада Безпеки повинна „познайомитись з ситуацією, що користування Суезьким каналом". Як зазначив державний секретар Доллес на своїй пресовій конференції в минулий вівторок, З'єднені Держави не будуть вимагати нових постанов Ради Безпеки, а дивитимуться на теперішні наради Ради Безпеки, як на інформаційні. Інший розвиток нарад залежатиме від становища інших членів Ради Безпеки. Тому, що декларація Єгипту близько стосується Ізраїлю, якому Єгипет надалі буде забороняти користуватись каналом на тій підставі, що, мовляв, Константинопільська конвенція дозволяє блокувати деякі кораблі „для власної безпеки", а між Єгиптом і Ізраїлем існує формальний стан війни, — ізраїльський репрезентант мабуть буде домагатися, щоб Рада Безпеки вислухала становища Ізраїлю. Рада Безпеки склика на п'ятницю 26 ц. м. перед пол.

З Єгипту видалено кореспондента „Геральд Трибюн"

Каїро. — Єгипетський уряд видалив із кордонів держави представника великого нюйоркського щоденника „Геральд Трибюн" Баррета МекГерна. Йому не сказали причини видалення його, а тільки після його виїзду речник єгипетського уряду заявив, що МекГерн „приписував у своїх повідомленнях відповідальним єгипетським діячам такі речі, які були повною видумкою і приносили шкоду єгипетській державі". Прочитавши це пояснення єгипетського уряду вже в Римі, куди прибув американський журналіст, МекГерн рішуче заперечив, наче б він будьколи написав одну невірну інформацію про Єгипет чи про його діячів та подав будь-яку фальшиву вістку про заяву якогось єгипетського діяча. Він пояснив своє видалення просто диктаторсько-авторитарним характером єгипетського режиму, який — як усі такі режими — не любить і не розуміє вільної пресової служби. Президент Нассер — заявив американський журналіст — особливо прикро був вражений вісткаим про те, що він і його режим штучно плекають ненависть до демократичного Заходу та підтримують настрій внутрішнього напруження.

В АМЕРИЦІ

● У північній Алабамі і в частині Джорджії чути було землетрус, який на щастя, не приніс жертв у людях.

● Власниця „сальону краси" в Ню Йорку Корнелія Баррет заснула, сидячи в фотелі, і не чула, як до сальону вийшли злодії і вкрали її ручну торбинку з біжутерією на 8,000 долярів.

● Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон, їдучи автом коло Ейкену, Південна Каролайна, побачив у розбитій автомашині 28-річну Г. Генрі з синком, які не могли з нього вилізти. Бенсон звопікувався цими жертвами автомобільної катастрофи, поки не над'їхав амбулянс.

● 19-річний Френсіс Гінскі з Мілвокі, Висконсин, із швидкістю 75 миль на годину віз знайому дівчину до церкви. Це коштувало йому 50 долярів грівни, яку заплатив він в суді.

● Колишній амбасадор в Москві Джордж Ф. Кеннан дістав за свою книжку „Росія залишає війну" 2,000 долярів нагороди „Банкрофта", що її призначає Колумбійський університет.

● 9-річний Джеррі Моні з Гестоні, Північна Каролайна, попік собі шкіру, і лікарі хотіли зробити йому трансфузію крови, але батьки цього хлопця, які належать до секти Свідки Єгови спротивилися цьому, бо в Біблії написано: „Ти не повинен заживати крови жадного створіння".

● Два щадничі банки в Брукліні, „Даїм Севінгс Банк" і „Вільямсбург Севінгс Банк", підвищили дивіденди до 3.25 відсотка, коли довідалися, що губернатор Гарриман поставив „вето" проти законопроєкту, який забороняє платити більше як 3 відсотки дивіденди.

● Внаслідок сильних дощів, що випали в Тексасі, розлилася ріка Бразос і населення міста Вако мусило залишити свої доми. Вода в річці Трініті піднялася на 8 стіп. Дощ падав одночасно з буревієм, який деколи досягав сили торнада.

● Департамент Добродійности в Ню Йорку обрахував, що чотиричленна родина в цьому місті може жити, витрачаючи на харчі тижнево по 18.91 доляра. Всі родини, які одержують міську допомогу, дістали список страв на цілий тиждень, які коштують 18.91 доляра.

У СВІТІ

● Якоб Кайзер, 69-річний міністер загальнонімецьких справ в уряді канцлера Аденауера мав наприкінці минулого тижня серцеву атаку. За професією переплетник, він був одним з провідників німецького робітничого руху. Впродовж останніх 10-х місяців гітлерівського режиму Я. Кайзер переховувався в підвалі зруйнованого дому в Берліні. Тепер він є заступником голови Християнсько - Демократичної партії і рішучим противником будь-яких переговорів з східньо - німецькими комуністами в справі об'єднання Німеччини.

● Після скандинавських країн, Греції і Туреччини черга прийшла на Еспанію: московське радіо виступило на її адресу з погрозами, що коли вона звернеться вступити до НАТО, то, на випадок війни, буде знищена совєтськими атомовими бомбами. Ці погрози появились у зв'язку з вістками, що Еспанія, яка має військово - політичний договір з ЗДА, буде прийнята до НАТО. Еспанія належить до найзавзятіших ворогів комуністичної Москви.

● Клим Ворошилов, голова Верховного Совєту СССР і в цьому характері ніби „президент" Совєтського Союзу, під час 20-денного перебування з візитою у комуністичному Китаї, запевняв, що „ніяка сила в найближчі тисячу років не розірве совєтсько-китайської приязни". Комуно-китайські голови потакували йому.

● В Єгипті відбудуться 1-го липня ц. р. перші від революції 1952 року парляментарні вибори, які на ділі будуть лише карикатурою виборів, як то практикується в усіх диктаторсько-авторитарних державах. Поворот Єгипту до конституційного життя виглядає так, що всіх кандидатів до парляментарних виборів призначає тільки урядова партія „Народний Союз", яка ніби репрезентує всі верстви народу.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТЯГАР ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

Міністерство закордонних справ — це один із найважчих і найвідповідальніших ресортів в усіх країнах світу. Який тягар спочиває на плечах теперішнього державного секретаря Джана Фостера Доллеса, в цьому можна було кожній людині переконатись із проголошених текстів двох його виступів, зроблених день за днем: в понеділок перед 1.300 особами із світу преси і політики в Ню Йорку, і наступного дня на пресовій конференції з кількома сотнями журналістів у Вашингтоні. Коли першого дня був він у щасливішій позиції, бо міг вибрати довільну тему для своєї промови, яку виголосив у характері гостя, то на пресовій конференції мусів відповідати на деталізовані запити з найрізнородніших ділянок американської закордонної політики. А запити журналістів заторкували як принципові напрямні цієї політики, так і прерізні актуальні подробиці конкретних справ, що стосуються всіх континентів ґльобу.

До категорії найзагальніших принципів, що їх тримається американська закордонна політика, треба в першу чергу зарахувати змагання З'єдинених Держав до визволення мирним способом сателітних держав з-під диктаторського володіння Москви. Доллес з притиском підкреслив, що адміністрація през. Айзенгавера ніколи не вірікалася цієї політики, і що Айзенгавер зазначив це, як одну з цілей Америки, у своїх розмовах з Хрущовим і Булґаніним у Женеві під час „конференції на вершинах" у 1955 році. Принципове становище Америки супроти комуністичного Китаю, з яким ЗДА не хочуть підтримувати безпосередніх відносин шляхом туристичного руху чи обміну культурними досягненнями, державний секретар пригадав у зв'язку з широко на пресовій конференції дебатованою справою пресової служби з комуно-китайського терену. Врешті державний секретар ствердив найосновніший принцип у відношенні до Совєтів: кожночасну готовість Америки до конференції з Совєтами тоді, коли вони відмовляться від пропаґандивної цілі такої конференції, а виявлять позитивний і конструктивний підхід до проблем роззброєння, повернення волі уярмленим країнам чи об'єднання Німеччини. Доллес пояснив також, що під вільними державами розуміє він усі ті, які визнали взаємну залежність вільних країн і конечність оборони свободи спільними силами проти спільних її ворогів.

З найважливіших міжнародних справ заторкнено в запитах такі: стан переговорів з Єгиптом про Суез; тактичні цілі Москви в оприлюдненні листування з англійськими і французькими державними керівниками; тимчасова американська адміністрація на японських островах Рію-Кію; останні події в Йорданії та довір'я ЗДА до короля Гуссейна, як борця за дійсну незалежність своєї країни; місію спеціяльного амбасадора Джеймса Ричардса на Середньому Сході; стан конференції роззброєння в Лондоні; проблема дальших експериментів із ядровою зброєю; призначення Скотта МекЛіда амбасадором в Ірляндії; погіршене відношення арабського короля Савді до жидів-вояків американської армії після дискримінаційного афронту, що його зазнав він сам, король Савд, від посадника Ню Йорку, — і багато інших.

З цих двох останніх виступів керівника американської закордонної політики можна було ще раз пізнати, яку правду кажуть історики й політичні аналітики, стверджуючи, що рідко коли в новітніх часах були такі складні міжнародні відносини, як тепер. Керувати нині закордонною політикою ЗДА — це значить нести відповідальність за долю не тільки власної держави, але й за долю всіх народів світу, бо ЗДА стали речником вільних народів, які хочуть зберегти свою волю, і тих, які її втратили, але прагнуть здобути знову. Маючи проти себе такого ворога, як розпучнявіла совєтська потуга з міжнародним комунізмом, знаряддям свого агресивно-імперіялістичного гону, американська політика мусить лявірувати поміж миром та небезпекою нової війни. Зберігання миру вимагає щораз більшої збройної сили, яка єдино відстрашує Москву від агресії, але перегони у зброєнні створюють нову серію складних проблем. У цьому змаганні раз-у-раз появляються нові чинники, як ось, напр., шарпанина за душу незрівноважених, політично не вишколених керівних верств у новопосталих, вчора ще колоніяльних державах, що стають предметом посиленого залицяння з Москви — грішми, демагогією, зброєю, обіцянками.

Навіть противники теперішнього американського державного секретаря не можуть відмовити йому таких великих прикмет, як його вдумливість у плянуванні на дальшу мету, розуміння вартости вселюдських принципів, величезна працездатність, безмірна терпеливість і шанування публічної опінії. І тому всі ті, хто свої надії на волю зв'язують з Америкою, вірять, що теперішній президент ЗДА і його державний секретар їхньої волі не проміняють за тимчасові опортуністичні користі короткотривалого, псевдомиру.

В ДИБАХ „СОЦІЯЛІСТИЧНОГО РЕАЛІЗМУ"

Уже майже чотири десятиріччя намагається червона Москва стримати стихійний розвиток української літератури, вбити її в диби то пролетарського світогляду, то „соціялістичного реалізму" і, здавалося б, що після цих десятиріч фізичного винищування письменників і ліквідації літературних напрямків з допомогою розстрілів, ув'язнень, заслань, указів і партійних постанов вона повинна була добитися деяких успіхів, зокрема в партійному „унапрямленні" українського літературного життя і духовости. Особливо ж могли сподіватися кремлівські можновладці, що вирощена і вихована в совєтських умовинах літературна молодь піде без озву і всеціло вказаним їй партійним шляхом, не страждаючи на такі чи інші ухили, декадентство, космополітизм і буржуазний націоналізм.

Тим часом усі ці наполегливі намагання і заходи закінчилися повним фіяском. Сьогоднішня літературна молодь у підсовєтській Україні виламується з накинених їй рямців та приписів і відкидає „соціялістичний реалізм" куди рішучіше, як робили це навіть ті, що їх в добу Сталіна поліквідовано або позасилано. Не допомагають постанови партійних з'їздів і конференцій, не допомагають заклики, догани та накази. Молоді українські письменники, між ними й комсомольці, ідуть своїм власним шляхом, нехтують професійними совєтськими „спілками письменників" [illegible] чимраз більшої свободи для себе і для своєї творчости.

Чимало яскравих прикладів поразки, що її зазнала московська компартія на літературному фронті в Україні, подає видана наприкінці минулого року збірка статтей (випуск перший) під назвою „На допомогу молодим письменникам", зокрема вміщена в ній програмова стаття офіційного під сучасну пору партійного спеца від української літератури Леоніда Новиченка.

Стаття Новиченка п. н. „Про творчість молодих письменників", як і інші надруковані в збірці статті — це вибір з матеріялів, прочитаних і передискутованих під час т. зв. „республіканської наради молодих письменників", що відбувалася в листопаді 1955 року в Києві. Обговорені в ній перші повісті, оповідання і збірки поезій молодих авторів, що вийшли окремими книжками або були друковані українською та російською мовою на території УССР, в альманахах чи журналах на протязі 1954 року і 1955 років.

Усіх таких дебютів було понад 60 і авторами їх були виключно люди наймолодшої літературної ґенерації, значить ті, що народилися, виросли й сформували свій талант і характер уже під совєтським режимом, виховані здебільша в комсомолі, члени компартій, колишні вояки червоної армії. Хто-як-хто, але, здається, саме ці люди повинні були засвоїти повною „соціялістичний реалізм" і писати згідно не тільки з вимогами совєтської дійсности, але й з напрямними партії. Тим часом, вийшло навпаки.

Характеристика, дана Новиченком їх творам, вбивча не так для молодих авторів, як для „провідної ролі" московської компартії в Україні. Між 60 розглянутими Новиченком книжками немає дослівно ні однієї, яка б задовольняла вимоги партійного „унапрямлювання" і „соціялістичного реалізму". Ні одна з них не може також підтвердити тези Новиченка, виведеної з тези Леніна „про партійну організацію і партійну літературу", що — „весь літературний розвиток людства за ці п'ятдесят років блискуче підтвердив життєвість цього процесу і довів глибоку правдивість керівних марксистсько-ленінських положень про велике плодотворче значення передового світогляду для художньої творчости, про вірне служіння літератури справі соціялізму як найнадійнішу запоруку її сили і розквіту".

Глумом звучать пишномовні фрази цієї тези про блискуче підтвердження, про глибоку правдивість, про велике плодотворче значення, про силу і розквіт літератури на тлі зроблених Новиченком характеристик. О ц і н ю ю ч и найбільш позитивно повість Василя Земляка „Рідна сторона", Л. Новиченко все ж таки мусить підкреслити „недовершеність, блідість „образів... позитивних героїв" цього твору. З виданих російською мовою в Україні книжок Новиченко виділяє роман якогось Володимира Кисельова, але і йому закидає, що від показаної в цьому романі „вічности автора" у рядового читача іноді пухне голова і дерев'яніє язик". У третій з „видатних" речей, у збірці оповідань М. Мигунової (теж російською мовою) „є й речі слабкі, надумані, моралізаторські або ж просто невиразні". Повість Ольги Ткачук „Назустріч волі", що її темою є життя „трудової інтеліґенції" на з а х і д н ь о українських землях під час польської окупації, не зважаючи на те, що в ній „змальовано і образи ворогів трудящих — українських і польських націоналістів", завершується „досить недбалими, поспішно написаними сторінками". Показ „ворожої діяльности, яку вела верхівка куркульства разом з недобитками білоґвардійщини" в романі Ф. Залати „На юге" (теж російською!) „іноколи без потреби збивається на досить примітивний детектив", а до того автор застосовує в описах півдня України московську фразеологію і кольорит. Збірка нарисів Угляренка з життя закарпатських колгоспів „в цілому позначена схематизмом поверховістю в зображенні людей". Характеризуючи загально інші надруковані твори молодих письменників, Новиченко говорить то про „пережитки спрощенської, наївної, часом вульґаризаторської естетики „виробничого" роману", то про „невірні, шкідливі тенденції, які намітилися в окремих творах", то про те, що совєтське місто в творах молодих письменників виходить „досить таки непривабливим куточком планети, де можна здибати лише бюрократів з

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЄЛИСАВЕТА II В ПАРИЖІ

Хоч і яку велику вагу має для життя імперії, а зокрема англійського народу, корона й її носії, все ж це сьогодні тільки символ, авторитет правний і моральний, але не ділово-політичний. Тому, коли королева їде кудись з візитою, її відвідини мають символічне значення: Велика Британія, вшановує відвідувану королевою державу чи територію, але при тому не полагоджується ніяких справ.

Що б хто не казав про французів, суттєвою їх прикметою є те, що вони звуть „бон санс", по-нашому це можна б назвати „здоровий хлопський розум", а ще іншими словами — практичність. І ця французька практичність наказала зробити висновок з британської королівської інституції: коли королева не полагоджує ніяких практичних справ, то її візита не повинна мати й зовнішньо ділового характеру.

І візита Єлисавети II в Парижі пройшла під знаком розваг, під знаком демонстрації французького шику, паризької елеґанції. Не було ніяких ділових нарад, ніяких військових парад. Французи потрактували королеву як жінку, а менше як володарку імперії. Це друге вони підкреслили тільки розмахом прийняття.

Сміливо можна сказати, що з таким шиком Париж не приймав ще нікого. Візита Едварда VI понад 40 років тому проходила як велика політична подія: підписання т. зв. угоди про сердечну приязнь (антант кордіяль). Але вона була повна військових парад, бо світ стояв напередодні війни 1914 р. Візита Юрія V мала той самий характер напередодні другої світової війни. І навіть цим разом французи казали: англійські королі відвідують нас завжди напередодні війни...

Відвідини Єлисавети II мали, безперечно, політичний акцент. Ішло про маніфестацію англо-французької приязни в обличчі труднощів в арабському світі, в обличчі неохідности включити Великобританію в европейську спільноту, в обличчі необхідности спільно являти великого партнера для ЗДА. Але кожному було ясно, що нічого конкретного тут не вирішується. Англійці дуже чемно, але холодно й без поспіху асоціюються з европейським континентом, вони з ЗДА договорюються самі в справі спільних зброєнь, вони саме під час візити заявили, що не йдуть на бойкот Суеського каналу, що дуже радо бачила б Франція для збільшення натиску на Нассера. Преса могла тільки подати одиноку потішаючу вістку: в Англії починають дискутувати знову вічне питання тунелю під Ля Маншем і — мовляв — готові погодитись на нього, а це дасть можливість застосування для капіталів і технічного персоналу У н і в е р с а льної Компанії Суеського каналу, яку Нассер націоналізацією позбавив зайняття.

Погодимось, що це дуже мало для підкреслення англо-французької с о л ідарности. Але англійці самі нарід дуже терпеливий, і з ними треба вміти бути терпеливим.

Не зважаючи на такі скупі вияви солідарности двох держав, Париж приймав королеву з невиданою помпою. На вулицях зроблено з ліхтарів пальми, все тонуло в квітах. Парижани тішились справді по-весняному — де проїздила королева, там були маси народу й ентузіястичні вигуки. Одного дня влаштовано обід у Версальському замку, при чому грали всі водограї парку, яким нема рівних у світі. Іншого дня влаштовано нічну прогулянку малими пароплавами по Сені з фаєрверками. На берегах ріки, які були святочно ілюміновані; щоб підкреслити всю красу паризької архітектури й надати їй ще більше ліричности, в кількох місцях влаштовано фосричні, казкові живі картини — то виступало військо післянаполеонівської доби (Наполеон у англійців викликає прикрі спогади), то відбувався баль дореволюційної доби, то проходив показ модерної моди.

Парижани бавились цим усім і за забаву були вдячні Єлисаветі II, бо без неї нічого подібного не побачили б.

Королева у своїх промовах говорила про те, що з Францією в'яже Великобританію спільна боротьба в двох останніх війнах, що Великобританія з покоління в покоління висилає свою еліту до Парижу навчатись мистецтва й смаку. З французького боку не було навіть натяків на спільну політику й спільні війни. Говорилось про сердечні сусідські взаємини, про приємність вітати королеву у себе.

Преса підкреслювала, що Єлисавета й Филип являють собою ідеальне подружжя, що королева має шарм, що Филип зумів знайти себе в нелегкій ролі принца-консорта і т. п. Англійська преса була захоплена тим виявом сердечности, з яким парижани вітали їхню володарку.

І в ті дні святкування та забави ніхто й не припускав би, що Франція стоїть напередодні важких подій, які приходять внаслідок економічного ослаблення війною в Альжирі. Які б не були французи люди настрою, але в них усе відбувається за порядком. Ось подивіться: в Парижі весни нема, в березні ще падає сніг, в квітні снігова крупа й холодні дощі, але в половині квітня завжди розцвітуть каштани. Бо так треба.

Всі весело бавились в приїзд королеви, а після її виїзду почались домагання з підвищенням платень. Саме в тиждень передвеликодних виїздів застрайкувала залізниця, застрайкувала міська комунікація Парижу, загрожують страйком електрівні й газівні. Це дає мільйони робітників державних підприємств і саме в моменті, коли уряд „знайшов" 250 мільярдів ощадностей, які думає осягнути зменшенням армії на 100 тисяч, стриманням державних будов і т. п.

Щоб задовольнити домагання тільки згаданих секторів, треба нових мільярдів. На черзі стоїть страйк металюрґів, а це означає збільшення цін на всі індустріяльні вироби. Словом, почався біг похилою площею, якого ніхто не сподівався в приємні дні заквітчаних вулиць і народних розваг під час відвідин Єлисавети II.

О. Д-вич

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ПИЛАТА

Коли вже мова на сторінках „Свободи" (ч. 75) про Пилата, то, думаю, для багатьох читачів цікавою буде правдива, не прикрашена нашими дешевими смаками, життьова історія цієї постаті, яку згадуватиме християнство до кінця світу.

Про Пилата знаємо відносно мало, але більшість вісток вірогідні і, зібравши їх докупи, можемо змонтувати задовільний його портрет.

Понтіос Пілатос (грецька форма) був 5-им римським намісником (п р о куратором) Юдеї, Самарії та Ідумеї (26 до 36 р.). Походження його не цілком ясне; певним є, одначе, що він не належав до жадного шляхетського роду, хоч і був римським воєначальником. Згідно з середньовічною традицією, він був галійцем з м. В'єн або германським закладником у Римі, який приєднався до 22 леґіону. Найправдоподібніше, був він нащадком звільнених рабів, якими володіли члени роду Самнітів з Понту. Звідси й ім'я Пілат (Pilatus) скривлена форма pileatus від pileus — „сукняна шапка", яку носили звільнені раби. Відзначився в якійсь битві під Понтом в Малій Азії, і чи не звідси прізвище Понтій. Пилата призначив прокуратором його патрон Сеянус, ненависник жидів, перший міністер Тиберія. Йому може й дано було завдання зломити жидівський фанатизм. Його попередник Валеріюс Ґратус (14-25 рр.) спокійно і заможно жив у Кесарії і цілком поважав жидівські звичаї. Пилат зразу ж пішов проти рожна. Він переніс головний штаб армії з Кесарії до палати Ірода в Єрусалимі (Преторія в Мк. 15:16). Жиди прийняли військові прапори з орлами і портретами Тиберія за порушення другої заповіді і з плачем та проханням звернулися до нього, щоб забрав цих ідолів зі святого міста. П'ять днів натовп оточував палату Пилата в Кесарії; він вимагав, щоб розійшлися, погрожував масакрою. Вкінці наказав забрати всі спірні об'єкти з Преторії. Скоро наспів другий поважніший зудар з жидами, коли він узяв гроші зі священного скарбу (Corban) на будову акведукту з басейнів Соломона до Єрусалиму. Схвильований цим поступком народ зібрався перед його трибуналом з осудом та обвинуваченнями. Озлоблений Пилат змасакрував товпу безжалісно. Пилат знову повісив у палаті Ірода щити. Жиди апелювали до Тиберія, який наказав забрати щити до святині Августа в Кесарії. З Іродом Антипою Пилат посварився через заплутану справу Зелотів Галилейських. В такій напруженій атмосфері на Пасху 33 р. (а може й дещо раніше) він прибув до Єрусалиму, певно сподіваючись розрухів, і якраз у цей час сталося, що Господь „страждав за нас при Понтії Пилаті". Що з жидами можна було жити добре, показав Вітеліюс, який відвідав Єрусалим 35 р. і кількома дрібними полегшами здобув благословення народу і духовенства. Останній зудар Пилата з жидами стався скоро після Христа. Якийсь самозванець з Самарії заявив про об'явлення йому, що Мойсей заховав на горі Ерізім якийсь золотий посуд. Самаряни, хоч і льояльні до Риму, зорганізувалися і, на нещастя, озброїлися, щоб знайти і боронити ті скарби. Пилат послав військо розігнати товпу. Наслідком цього були кривава масакра та знищення оселі. Губернатор Самарії жалівся Вітеліюсові, і той усунув Пилата (36 р.) та послав його до Риму на суд. До прибуття Пилата в Рим помер Тиберій, і Пилатові прийшлося сидіти якийсь час в тюрмі. Чи суд над ним відбувся — невідомо, може справа так і вмерла зі старим імператором. Євсевій каже, що вислано його до Галії в м. В'єн, де він згідно з одною версією скінчив самогубством, щоб уникнути екзекуції від Калігули. Малал, одначе, твердить, що Пилатові відрубали голову за Нерона. Згідно з леґендою в МОРС ПІЛАТІ, його тіло вкинули в Тибр, але, оскільки це спричинило виливи ріки, тіло остаточно втопили в озері на горі Пілатус (6996 стіп, в центр. Швайцарії), де й досі воно спричиняє шторми. АКТА ПІЛАТІ, офіційні рапорти Пилата до імператора в справі суду і розп'яття Христа грали дуже важливу ролю в первісних часах. Юстин Мученик (140 рік) покликався на них три рази. Тертуліян (180 р.) та історик Церкви Євсевій (280 рік) згадували про них. Цей документ був знищений, правдоподібно, за Максиміяна (311 р.). Збережений варіянт АКТА ПІЛАТІ є частиною т. зв. євангелії Никодима, яку вчені приписують жидам 4 ст. для жидівських християн. Є інший документ ЕПІСТОЛЕ ПІЛАТІ, адресований до Тиберія чи Клавдія, який мав би показувати розуміння Пилатом Христового Воскресення. Відомий ще інший документ ПАРАДОЗІС ПІЛАТІ розказує про Пилатів суд, осудження і розп'яття Христа В цьому документі Пилат молить Христа, і Він йому прощає. Напевно це оповідання дало підставу до канонізації Пилата як святого в Абесінській Церкві (пам'ять його 25 червня). Коптійська Церква зарахувала його до ґрупи мучеників. Згідно з традицією, його жінка Прокла (КЛЯВДІЯ ПРОКУЛЯ) була тією „прозелиткою, що при воротах", і тайною ученицею Христа. Вона канонізована святою в Православній Церкві (пам. 27 вересня).

У скороченні це приблизно все про Пилата на основі документів. На основі Св. Письма годі виробити собі остаточний портрет Пилата, бо це було не важливим для авторів в обличчі важливости справи Христа. Зненавидженого Пилата жиди так спритно обставили, що він у чужій для нього справі Христа мусів боронити себе. „В нас, — казали жиди йому, — нема царя, окрім кесаря, а коли ти цього помилуєш, то ти не друг кесаря". З усього найтрудніше уявити собі Пилата опортуністом, шкурником, угодовцем, коньюнктуристом. Може він був тупим солдафоном, що не дав ради в заплутаній книжниками справі Христа, може був хитрим мужицьким філософом, і радо вмив руки від крови, яку взяли на себе жиди. Може він був не лише знаряддям, може й прямо був винним... Але голосно і публічно заявив народові і нам: „Не повинен я в крові праведника цього, самі побачите"...

С. Кіндзерявий-Пастухів

КРАЙ ГОРОДУ...

Край городу вишні білі
У пахучій заметілі
Ронять долу пелюстки.
Мчать бджілки золотокрилі
Воду пити — понад ріллі,
До манливої ріки.
Я беру в долоню гілку,
А вона: „Пусти, Васильку!"
Ніби шепче в холодку...
І співає десь сопілка
Про дівчину - перепілку
В ніжнобілому вінку.

ВАСИЛЬ ДІДЕНКО

Д-р Володимир Галан, прези дент ЗУАДК

ЗУАДК В ДІЇ

Звіт з праці Злуч. Українського Американського Допомогового Комітету за час від жовтня 1955 року до кінця 1956 року, виголошений перед Зборами Дирекційної Ради ЗУАДКомітету 23 березня 1957 року у Филаделфії.

(3)

Як виглядає справа переселення з уваги на фінансування переїзду, характеризує понижче зіставлення (під кінець лютого 1957 року) для Німеччини:

Виїхало:	на кошт ЮСЕП: справ:	осіб:	на кредит ЗУАДК-ІСЕМ: справ:	осіб:	передплачено в ІСЕМ: справ:	осіб:	приватно: справ:	осіб:
1955 рік	58	135	129	303	3	3	2	2
1956 рік	182	486	298	736	10	20	9	13
січень 1957	27	63	38	84	1	3	—	—
лютий 1957	13	30	33	85	2	5	—	—
Разом	280	(714)	498	(1,208)	16	(31)	11	(15)

Переселення тих аплікантів, які дістали візи на основі РРА-1953, триватиме ще повний місяць березень і квітень 1957 року. Ці полагоджені справи виглядають так:

	ЮСЕП:		не-ЮСЕП:
ждуть на транспорт із візами:	46 родин	(117 осіб)	88 (224)
очікують остаточного рішення консуляту:	2	(11)	18 (38)
відмовились від переселення після отримання візи:	2	(2)	8 (18)
	50	(130)	114 (280)

З приїздом ще тих родин число переселених з Німеччини дасть понад 1,000 родин, в тому понад 2,500 осіб. Це ті, які прибули на основі закону РРА-1953 лише з Німеччини. Майже півтори тисячі осіб переселено з інших країн, тай окремо ведеться переселення нових втікачів з Мадярщини, яке ще триває. Значить акція переселення ЗУАДКомітету на основі РРА-1953 досягне близько п'яти тисяч. А це поважна сума.

Для Німеччини, як подано, приділено 1,865 ашурансів на 4,299 осіб, а використано 975 ашурансів на 2,398 осіб. Залишилось невикористаними 890 ашурансів на 1,901 особу, а причина невикористання їх така:

1) відкинено з уваги на ТВ	149 справ	(399 осіб)
2) відкинено з інших законних причин	241	369
3) закрито справи в консуляті	591	1,114
4) вимагано бонду на 1,000 дол.	9	19

Під точкою 3), означено, як закриті справи, треба розуміти відмову самих аплікантів від переселення, уневажнення ашурансу з уваги на ашуранс в іншій організації, брак переведення документації збоку апліканта.

Хоч комусь може видаватись невеликим число тих 1,000 полагоджених справ переселення в Німеччині на 2,500 нових іміґрантів, але фінансові цифри говорять, що це — поважне і велике діло, а при тім і велике зобов'язання. На переїзд цих аплікантів до кінця 1956 року ЗУАДК позичив від ІСЕМ суму 127,625 дол. А це лише покрило кошти переїзду несповна тисячі аплікантів. Вже в перших двох місяцях 1957 року приїхало і в двох наступних приїде понад 400 аплікантів, які потребували і потребують позичок, то ж ця довжна сума зросте до 200,000 дол. Ці двісті тисяч долярів це зобов'язання перед міждержавною установою, і з цього зобов'язання треба буде ЗУАДКомітетові до двох років вив'язатись. А це справа першорядної ваги.

На справи аплікантів ЮСЕП ЗУАДК дістав від цієї урядової установи для покриття коштів переїзду через океан тих же підпадаючих під опіку ЮСЕП аплікантів суму 75,665 дол. по кінець 1956 року. Теж і ця сума буде збільшена і вона дасть понад сто тисяч долярів.

Як виглядає переселення з інших країн?

Тут передусім під увагу входить Бельгія, Франція і Австрія.

БЕЛЬҐІЯ:

Для Бельґії вислано 320 ашурансів для переселення 806 осіб.
Отримано віз для 182 справ (для 478 осіб),
відкинено 14

124 справи перереєстровано на звичайний іміґраційний закон. Деякі з цих аплікантів вже дістали візи.

З уваги на кошти переселення образ у Бельґії такий:

Справи самоплатників на позичках ЗУАДК-ІСЕМ	89 (230 осіб)
Справи ЮСЕП	73 (194)
Справи, з оплаченими коштами аплікантами	19 (49)
чекає на виїзд	2 (5)

ФРАНЦІЯ:

З приділених на Францію 308 ашурансів для 838 осіб отримало візи і вже переселилось до ЗДА 129 родин (344 осіб), в тому такий стан:

Справ ЮСЕП	35 (110 осіб)
ІСЕМ-позички	61 (171 осіб)
передплачені кошти	28 (63)

Відкинених аплікантів було двох.

Перереєстровано на основі загального закону 142 справи (395 осіб).

АВСТРІЯ:

З приділених на Австрію ашурансів 262 (для 520 осіб) отримало візи: 112 родин (225 осіб), з того:
64 родин (121 осіб) — це справи з позичками від ІСЕМ,
31 родин (71 осіб) — це справи ЮСЕП.
Ждуть на транспорт: 17 родин (33 особи), в тому 5 родин із допомогою ЮСЕП (6 осіб). На терені Австрії відкинених від переселення по причині ТВ було 27 родин (61 осіб), по іншим причинам — 57 родин (106 осіб), в тому теж враховані відкликані ашуранси з уваги на перехід апліканта до іншої організації.

ІНШІ КРАЇНИ

дістали 163 ашуранси для 299 осіб. Тут найбільше число дають італійські ашуранси для італійських аплікантів. Цих ашурансів катеґорії ДСР-8, із завіренням ЗУАДК виставлено 101 для 161 особи. Крім цього ашуранси були вислані для українських аплікантів у Данії, Голляндії, Англії, і інших країнах, разом 62 ашуранси для 138 осіб. Майже всі вони (за деякими вийнятками) приїхали до ЗДА, або приїдуть — як це у випадку з аплікантами з Англії — на основі загального іміґраційного закону.

Переселення до інших країн

Деякі наші еміґранти в Німеччині чи Австрії переїхали в інші країни Европи чи за океан, не маючи змоги переїхати до ЗДА. В Европі спеціяльно прихильно для іміґрації поставились Швеція, Данія, Голляндія. Ці країни згодились прийняти і тих аплікантів, які колись хворіли на ТВ.

В цій акції переселення сприяв і ЮСЕП. І так, коштами ЮСЕП переселено: до Канади 7 родин (21 особу)
до Англії 2 родин (2 особи)

УСЯ ПИСАНКА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нюарк, Н. Дж.

Хроніка життя громади.

Перші три місяці 1957 р. відзначались пожвавленням діяльности наших організацій на терені Нюарку. Влаштовано свята: Державности і Соборности, Крут та Шевченкові Роковини. Відбулися три репрезентативні балі, влаштовані місц. організаціями в залі укр. централі: традиційна „Маланка", спонзорована місцевим відділом ОбВУА 12 січня, концерт колядок і щедрівок по мистецьки виконаний місцевим чол. і міш. хором „Трембіта" під управою проф. О. Микитюка 26 січня. Концерт відкрив голова хору проф. М. Цялка, який при звуках колядки „Нова радість стала", відспіваної хором за кулісами, згадав про наші різдвяні звичаї, красу колядок і щедрівок. По концерті при звуках оркестри пройшла гарна забава, в антрактах якої чол. хор „Трембіта" співав колядки. Третій баль 9-го лютого влаштував місц. Пластприят. Крім тих забав відбулися кілька менших в залах Укр. Централі та „Чорноморської Січі".

Відділ ОбВУА.

Місц. відділ ОбВУА відбув річні збори 24 лютого. Їх відкрив голова д-р В. Бемко, присвячуючи кілька теплих слів померлим в листопаді м. р. членів ОбВУА: полк. Дієвої Армії Куликівського і активного члена місц. відділу ОбВУА, кол. старшини УГА д-ра І. Турянського. Їх пам'ять зібрані вшанували повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою. Опісля провід зборами перейняла президія в особах: д-ра Р. Криштальського і М. Стебельського. Виголошені на зборах звіти членів управи виказали, що Об'єднання має 44 дійсних членів. Об'єднання дало у звіт. році ініціятиву для гідного вшанування 30-х Роковин трагічної смерти Гол. Отамана сл. п. С. Петлюри 31-го травня 1956. 1. XII м. р. Об'єднання влаштувало спільно з місц. станицею кол. Вояків І УД: „Вечір живої газети". Обидві імпрези були успішні. 4 XI. м. р. і зорганізувало збіркову акцію на Дар Укр. Воєнному Інвалідові під місц. Укр. Церквами на збіркові листи С. С. комбатантів при ЗУАДК-у. Збірка дала $456.66 і їх відослано до С. С. комбатантів при ЗУАДК-у. 4. XI. м. р. відбувся в домівці Об'єднання Листопад. апель. При Об'єднанні реактивовано та збільшено бібліотеку для членів. По уділенні абсолюторії уступ. управі перевибрано нову управу, яку очолює перевибраний голова д-р В. Бемко. На заступників голови вибрані: д-р Р. Криштальський і В. Вайбрак, а членами управи є д-р О. Утриско, В. Кузик, Ол. Лісевич і А. Змій.

Співоче Товариство „Трембіта".

Врешті здійснилась мрія наших меломанів на терені Нюарку. По зорганізуванні чол. і міш. хору, в якому є тепер членами особи всіх укр. віроісповідань та по переведенні зміни статута тов-о „Трембіта" стало тепер українським об'єднаним співоч. товариством, яке очолює нова управа, вибрана на заг. зборах 24-го лютого і 1 березня в складі мгр. І. Городиський — голова, З. Терлецький і В. Роговський — заступники голови та В. Бемко, В. Ткач, І. Настюк, Ом. Ґельбіґ, А. Пітьо, О. Матківський, П. Козира і Мир. Сольчаник — члени управи. В контр. комісії: д-р О. Утриско, В. Сиґалів, Я. Олесницька і інж. Коленський. В мистецькій комісії працюють: д-р П. Богданський і д-р І. Терлецька. Тов. суд очолює д-р В. Бемко, диригентом хору є проф. О. Микитюк, який на пробах хору двічі в тижні (п'ятниця — міш. хор, неділя — чол. хор) вивчає новий програм. матеріял для виступів хору в майбутньому. Хор, а зокрема мішаний, збільшений новими співачками і співаками, має тепер цінний голосовий матеріял і дає запоруку, що матимемо в Нюарку справді репрезентативний український хор. Охочих співати в тому хорі управа радо приймає.

Пластприят.

Місцевий Пластприят на заг. зборах 2 березня і відбутих сходинах батьків зрушив зі стану оспалости загал членів товариства, які замало виявляють заінтересування долею нашої молоді, зорганізованої у місц. пласті. І сходини і заг. збори товариства, ведені під проводом проф. д-ра О. Андрушкова і д-ра С. Янова, відбувалися під знаком важних до розв'язання проблем: брак відповідної домівки, згл. набуття пласт. дому для розгорнення намиченої діяльности пласту, та ведення курсів українознавства. Пластприят має понад 100 членів а у звітовому часі виплатив 70 дол. на побут 3-х пластунів на пласт. оселі. По звітах управи і уділенні абсолюторії вибрано нову управу, яку вже від ряду літ очолює д-р І. Карапінка. В склад управи ввійшли: мгр. В. Гнатик, інж. Я. Вігун, П. Заболоцький, Я. Яворський, В. Сиґалів і пані А. Хома.

„Самопоміч".

Місц. відділ „Самопомочі" відбув свої заг. річні збори 10-го лютого. Зборами проводила президія в особах: д-ра В. Комаринського і мгр. В. Гевряка. Звіт уступаючої управи виявив, що Відділ „Самопомочі" зі своїх фондів пожертвував на НТШ в Сарсель — $50; Захистові Сестер Василіянок в Парижі, де ведуть школу, — $95, Пластові в Европі — $60, на пласт. табор в ЗДА — $80, родині одного мистця $30, на пам'ятник на могилі пок. сот. В. Вачинського в Німеччині $10 та помогло у формі позичок на квоту $420 улаштуватись новоприбулим тут переселенцям з Европи. Понадто рештуючу квоту $295 зі заг. суми допомог (1,020 дол.) виплачено нашим потребуючим та хворим науковцям та письменникам. Число Членів — 190.

По оживленій дискусії вибрано нову управу, яку очолює д-р В. Бемко — голова і д-р М. Гой та пані А. Хома — як заступники голови. Понадто в склад управи ввійшли: А. Лісевич, І. Левкович, В. Кузик, професор Д. Горняткевич, мгр. Я. Яворський, д-р О. Слоневський та інж. М. Тимчук, як заступник. Канцелярію веде п. Т. Олесницький.

Відділ ОДВУ.

Загальні Збори 70 відділу ОДВУ відбулись 3 березня. Їх відкрив голова мгр. В. Геврик, присвячуючи кілька слів пам'яті покійного і активного члена товариства бл. п. І. Турянського, а учасники зборів вшанували покійного повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою. Президія в особах: проф. І. Зєлика і д-ра М. Роговського проводила зборами в приявності представника Гол. Управи ОДВУ п. М. Бігуна та запрошених гостей з Нюарку і околиці. По звіті уступ. управи і контр. комісії була оживлена дискусія, в якій забрав голос представник централі ОДВУ, передаючи привіт зборам та з'ясував напрямні організації ОДВУ. По уділенні абсолюторії уступ. управі вибрано нову, яку знову очолює голова мгр. В. Геврик. По закінченні зборів влаштовано „чайний вечір" в домівці ОбВУА, де члени і гості (переважала молодь) провели гарно кілька годин в дружній атмосфері, вислухавши при тій нагоді гарний спомин гостя - представника централі ОДВУ з часів наших визвольних змагань.

О. У.

З Наукових Конференцій УВАН в ЗДА

Доповідь проф. О. П. Оглоблина: „До ґенези сучасної української історіографії".

10-го березня 1957 року відбулось пленарне засідання УВАН у ЗДА, організоване Історичною Секцією Академії і присвячене пам'яті Дмитра Дорошенка, першого президента Української Вільної Академії Наук.

Конференцію відкрив голова УВАН, проф. М. О. Ветухів, який нагадав, що щорічне відзначення смерти першого президента і надхненика Академії є її традицією. На сьогоднішньому засіданні буде доповідь про чотирьох славних українських істориків: Дмитра Дорошенка, Вадима Модзалевського, Вячеслава Липинського і Михайла Слабченка, які всі народились того самого року 1882, наче потвердивши статистичні спостереження наявности певних періодів, коли народжуються видатні постаті.

Голова Історичної Секції УВАН професор О. П. Оглоблин запропонував вшанувати вставанням недавно померлого дійсного члена Академії, що належав до її Історичної Секції, Вадима Михайловича Щербаківського, останнього, що був серед нас, учня Володимира Антоновича.

Доповідач сказав, що в житті громади, держави, нації бувають, як і в житті окремої людини, щасливіші роки. Таким роком був 1882, рік заснування журналу „Киевская Старина", що пізніше набув назви „Україна" і був органом всеукраїнського наукового осередку в Києві. Того ж року народились чотири українські вчені, що стали окрасою української історіографії: Д. Дорошенко, В. Липинський, В. Модзалевський і М. Слабченко. Українська історична наука пройшла великий шлях від 1882 року і велику ролю в тому відіграли ці чотири учені.

Проф. О. Оглоблин був у дружніх взаєминах з М. Слабченком і Д. Дорошенком. Особисто не знав В. Модзалевського, але від часу першого знайомства з його „Родословником" (у 1915-16 році) високо цінив його, як історика. Їх в'язали спільні інтереси до ґенеалогії та історії козацько-гетьманської доби. Особливість Модзалевського згодом відкрилась доповідачеві з щоденників і листування. В. Липинського доповідач теж знав особисто. Праця В. Липинського „Україна на переломі" мала величезний вплив на історичну ідеологію доповідача й цілої новітньої української історіографії.

Далі проф. Оглоблин зупинився на тому, що внесли ці чотири історики в українську історіографію. Вячеслав Липинський творець української державницької історіографії. Вадим Модзалевський — оригінальний і невтомний дослідник у галузі історичної ґенеалогії. Дмитро Дорошенко, — спираючись на праці М. Грушевського і В. Липинського, вивів українську історіографію на широкі европейські і навіть світові шляхи. Михайло Слабченко досліджував економічні підвалини української державности і розробив схему історичного процесу України 19-20 століть. В. Липинський і В. Модзалевський не створили історичних шкіл у стислому розумінні цього слова, не маючи для цього об'єктивних умов: університетських катедр. Д. Дорошенко, працюючи в Українському Науковому Інституті в Берліні і на теологічному факультеті Варшавського Університету мав більше можливостей творити свою школу і, справді, залишив по собі чимало учнів, найвидатнішого серед них покійного В. Крупницького. М. Слабченко, очолюючи катедру історії України Одеського Університету та науково-дослідчу катедру історії України в Одесі, виростив плеяду здібних учнів, але в кінці 20-х років совєтська влада заарештувала М. Слабченка і розторощила його школу.

Детальніше О. Оглоблин зупинився на житті й науковій діяльності М. Слабченка. Він народився 1882 року в Одесі. Закінчив історично-філологічний та юридичний факультети Новоросійського Університету і Петербурзьку Військово-Юридичну Академію. Рано визначився своїми здібностями і був залишений при університеті для підготовки до професорської діяльности. Його перша велика праця про Український полк 17-18 століття вийшла 1909 року. Слабченко був визначним українським політичним діячем, був членом РУП і УСДРП. Перша світова війна перервала наукову діяльність М. Слабченка, що був офіцером і відзначився у боях. 1919 року Слабченко став професором Одеського Університету, пізніше Інституту Народної Освіти. З початку 20-х років зосередив свою наукову діяльність на вивченні історії господарства України, дав багато публікацій. Його капітальні праці про господарство Гетьманщини й Запоріжжя, з новими думками і концепціями, потвердженими численним фактичним матеріялом, були великою подією в українській історіографії. Невтомна енергія і видатні організаційні здібності Слабченка спричинились до того, що він створив і очолив Одеський історичний осередок. Широка й плідна наукова діяльність Слабченка знайшла повне визнання в українських наукових колах. В 1929 році він був обраний дійсним членом Всеукраїнської Академії Наук, куди прийшов як речник українських наукових кіл. Та того ж року Слабченко був заарештований і засуджений у процесі СВУ. Він був засланий на Соловки. Слабченко був живий ще 1941 року, але дальша доля його невідома.

Хоч наукова діяльність М. Слабченка була перервана в повному розцвіті, та зробив він багато і його наукова спадщина (13 великих праць і понад 200 наукових статтей) має величезне значення для української історіографії. Зокрема його схема історичного процесу України 19-20 століття — це нове слово в українській історіографії.

Закриваючи конференцію, проф. М. О. Ветухів висловив побажання, щоб була виготовлена і надрукована розвідка про наукову діяльність М. Слабченка, що досі мало відома. Він поінформував, що УВАН у ЗДА друкує англійське видання „Огляду української історіографії" Д. Дорошенка, яка познайомить західній світ з розвитком української історіографії та з джерелами до її вивчення.

Л. Д.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

УСПІХ МИСТЦЯ З. ОНИШКЕВИЧА

В днях 10—24 березня ц. р. в приміщенні ґалерії Ди Нешенел Артс Клаб відбулася річна виставка акварель (Анюел Вотер колор Ексгибишен), в якій взяло участь яких 70 американських акварелістів. Виставка заслуговує на згадку хоч би тому, що між учасниками був одинокий українець, Зеновій Онишкевич, якого акварелю „Вчасний Сніг" відзначило жюрі, в склад якого входили визначні акварелісти, члени Американської Національної Академії, одне з трьох почесних відзначень дістав З. Онишкевич. Під цю пору крім своєї творчої праці студіює у Пратт інституті графіку й ілюстрацію.

УНФОНД потребує до кінця ділового року ще $25,000

Цю квоту потребує УНФонд, щоб і біжучий діловий рік закінчити традиційною сумою 100,000 долярів.

Звичайно, і ця сума є занадто мала і скромна супроти наших матеріяльних можливостей в Америці, але вона, в кожному разі, не сміє бути меншою, ніж в минулих роках.

Бо тим інтересуються наші приятелі, а ще в більшій мірі цікавляться наші вороги!

Тому закликаємо всіх Громадян, що не сплатили ще свого Національного Датку за 1956 рік, поспішитися з надісланням його.

Є це наш обов'язок і є це також вимога нашої національної гідности!

Український Конґресовий Комітет висловлює певність, що наше Суспільство ці слова звернення належно сприйме і поважність їх вповні оцінить!

Український Конґресовий Комітет

В ДИБАХ „СОЦІЯЛІСТИЧНОГО РЕАЛІЗМУ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

різних канцелярій, всіляких розбещених „стиляг" та міщанок-дружин і тещ", то про „пролви ідейної вузькости і обмежености у змалюванні окремими літераторами сучасного села".

Критикуючи захисників „заземленого" героя, що його виводять молоді автори, Новиченко договорюється навіть до такої брутальної правди, як те, що „їхні „герої", в тому числі й найближчі авторам по духу, — безкрилі, ординарні, духово дрібні, з нерозвиненим громадським ідейним і громадським началом; інколи в їх писаннях звучать чужі нам (тобто комуністам — О. Р.) ноти скепсису, втоми". Не залишає Новиченко без уваги й молодих ліриків, закидаючи, що „трапляються ще в нас літературні „герої" — особливо в сучасній ліриці, які ні над чим особливо не замислюються, ніякими більшими питаннями, окрім вузько „ділових" і побутових, не сушать собі голови". Більшість молодих поетів обвинувачує Новиченко ще і в тому, що „місце пристрасного неспокою, справжнього громадянського патосу, глибоко заінтересованого втручання в життя у віршах деяких поетів заступило ліниве самозадоволення або солодке розчулення", чи пак... „ліричне мілководдя і мілкодум'я".

Стверджуючи такий безвиглядний для комуністичної ідеології і настанов актуальний стан в сучасній молодій українській підсовєтській літературі, Новиченко і не пробує дошукуватися його причин, не зважується шукати якогось виходу з цієї безвиході. Єдиний його висновок, який напевно не зогріє і не окрилить молодих підсовєтських поетів, це пригадка про „високі вимоги, які ставлять до радянської літератури партія, держава, народ", які — на його думку, „повинні викликати в усіх" письменників „зворотну хвилю енергії, працелюбности і суворої чесности в роботі, в творчості". Але ж, як стверджує і сам Новиченко й інші автори статтей у згаданій збірці, молоді письменники і поети воліють не слухати таких закликів і пригадок. Вони тримаються оподалік від Спілки Письменників України, не зважають на партійні укази й інструкції, ні тим більше на напрямні „соціялістичного реалізму", і найсвіжішими та найщирішими сторінками їхніх творів є ті (що признає і сам Новиченко і його колеги), де вони можуть говорити вільно про свої особисті почування, про свою любов і захоплення. Всі ж інші їхні твори, особливо ж ті, що в них вони хочуть дотримати сяк-так партійної лінії, свідчать про повне банкрутство „служіння літератури справі соціялізму" і здебільша нічого спільного ні з літературою ні з мистецтвом не мають.

О. Р.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗДА
11½ Вест 26 вулиця, Н. Й.

В неділю 28-го квітня 1957 р. о 6-тій год. веч. в приміщенні УВАН в Ню Йорку п. Олена І. Василева зробить доповідь: „71-річний З'їзд Асоціяції живих мов викладачів Високих шкіл Америки і Канади". Вхід вільний.

УВАН у ЗДА

Хроніка українського життя

В Арґентині

ПРЕДСТАВНИКИ ВІЛЬНОЇ ВІРМЕНІЇ В БУЕНОС АЙРЕСІ

(сдо). До Буенос Айресу прибули останній голова Ради Міністрів першої Вірменської Вільної Республіки, п. Симон Савраціян, організатор Товариства Вірменської Культури, та письменник Георг Мардікіян громадянин ЗДА, автор „Співу Америки", перекладеного мало не на всі мови. Вони скликали до одного з найбільших тутешніх готелів „Ля Пляса", в якому спинилися, пресову конференцію, яка відбулася 17-го квітня.

Розмовляючи з журналістами, пп. Савраціян і Мардікіян описували жорстоку тиранію московського совєтського режиму, під якою живе тепер вірменський нарід.

Саврацiян заявив, що він прибув до Арґентини, щоб і тут, як в інших країнах вільного світу, спонукати вірменів створити „вірменський уряд на чужині". Колишній прем'єр вірменського уряду працює тепер як директор Педагогічного Інституту в Бейруті.

Щодо п. Мардікіяна, відомого мецената, то він уславився своїм „Співом Америки". Як людина широкої культури, власник одної з радіовисилень в ЗДА, він отримав свого часу від президента Трумана Медалю Свободи, і зараховує себе до особистих приятелів президента Айзенгавера, якого портрет із присвятою показував журналістам. Свої особисті успіхи він з'ясовував „своєю вірою в людей і в Бога, а також можливістю працювати в дійсно вільній країні, в якій він знаходиться вже 30 років.

ПОДЯКА

Наукове Т-во ім. Шевченка та Українська Вільна Академія Наук в Ню Йорку, складають щиру подяку Комітетові Шевченківського Свята в Вунсакеті, Р. Ай., а зокрема п. Розалії Вецал, за переведення збірки, яка у висліді дала суму 60 долярів, що їх Комітет призначив по половині на цілі обох Товариств.

Зокрема дякуємо за пожертви усім пп. Жертводавцям. На ту ціль зложили — по 2 доляри: пп. Каролина Микитин і Василь Бурак; по 1.50 дол.: пп. Й. і Ю. Ходоровські і Гелен і М. Глядик; по 1 дол.: пп. М. Копернюк, П. Стойко, Кат. Карась, Д. Рапко, Іг. Кушнір, П. Гнєцько, Т. Кльован, М. Заплітний, К. Королишин, О. Колісник, І. Гуцал, Анна Кльован, А. Рибак, Т. Паньків, Ю. Самборський, К. Пурич, Р. Борис, П. Кацюба, В. Копитко, А. Швець, Н. Вецал, О. Гралюк, В. Киндифорський, Ам. Дзяман, І. Назарик, М. Гнот, І. Кокольський, К. Лаба, В. Чарний, А. Варилюк, Ев. Самборський, М. Михалюк, С. Тепер, Ев. Тепер, Т. Чагарин, П. Гудз, А. Мишчишин, І. Чагарин, Ев. Липський, Д. Ясінчук, П. Тепер, Текля Чагарин, С. Макар, Д. Деренюк, М. Яцишин, М. Чагарин, С. Мидинська, К. Коріцький, І. Затонський, А. Самборська, А. Кава, А. Сулима, М. Кінаш, А. Ганчарик, Анд. Королишин, П. Гук, Д. Бойко, о. С. Віляк, М. Литвинець, о. Й. Ґалиш, В. Липський, Ілля Околіта і О. Модь. Дрібними зложили 6.50 дол.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 43 б).

	Передплата	Пожертва	Разом
І. Стахура, Понґстави		1.00	
М. Крижанівський, Рачестер		1.00	
В. Паньків, Клівленд		1.00	
М. Надзяк, Овкдейл		1.00	
М. Шкільний, Нюарк		1.00	
В. Кінаш, Ошава		1.00	
М. Лончина, Голийок		1.00	
Е. Костюк, Сиракюз		1.00	
Р. Демчук, Маттітак		1.00	
І. Гумицький, Голлей		1.00	
Р. Мацюра, Бруклин		1.00	
М. Карпович, Гемтремк		1.00	
І. Будз, Мінеоля		1.00	
І. Богданик, Шикаґо		1.00	
Е. Ворона, Лашін		1.00	
С. Лоняк, Ню Йорк		1.00	
І. Грицик, Стейплетон		1.00	
А. Прокопів, Ню Йорк		1.00	
М. Заяць, Вашинґтон		1.00	
Л. Роздольський, Кензас С.		1.00	
Д. Мінчак, Честер		1.00	
С. Дзера, Стейплетон		1.00	
Д. Павлище, Филаделфія		1.00	
Б. Курилів, Судбурі		1.00	
І. Москальчук, Олифант		1.00	
М. Пендак, Баден		1.00	
А. Літер, Ню Гейвен		1.00	
В. Хомин, Лісестер		1.00	
о. С. Дашо, Медізон		1.00	
Н. Кубарич, Рачестер		1.00	
М. Іваницький, Сентрал Фолс		1.00	
П. Шпікула, Питсбурґ		1.00	
М. Піґан, Гартфорд		1.00	
А. Житинський, Бруклин		1.00	
І. Ганза, Кітімат		1.00	
Г. Патченко, Відд. 181		1.00	
Т. Сух, Берне		1.00	
М. Муциківський, Боффало		1.00	
П. Володка, Боффало		1.00	
І. Флечук, Рачестер		1.00	
А. Іванів, Рачестер		1.00	
І. Хома, Карнеґі		1.00	
М. Чуховський, Віндсор		1.00	
Г. Плекан, Ст. Джосеф		1.00	
Г. Калинанюк, Бруклин		1.00	
В. Лищенко, Літл Рок		1.00	
С. Семерак, Шикаґо		1.00	
П. Венгрин, Клівленд		1.00	
М. Маркович, Елизабет		1.00	
А. Александер, Честер		1.00	
С. Гричишин, Дітройт		1.00	
С. Дубик, Клівленд		1.00	
А. Панкевич, Маттапан		1.00	
М. Когут, Рачестер		1.00	
А. Сивуляк, Чельтенгам,		1.00	
О. Возняковський, Бруклин		1.00	
Я. Билен, Шикаґо		1.00	
Ю. Богак, Елизабет		1.00	
А. Уштан, Ембрідж		1.00	
Д. Балацький, Рачестер		1.00	
С. Лутепльо, Бруклин		1.00	
Е. Луцишин, Балтімор		1.00	
І. Шило, Спрінґфілд		1.00	
А. Лех, Ню Бранcвік		1.00	
О. Труш, Гілсайд		1.00	
В. Береза, Відділ 370		1.00	
В. Березовський, „ „		1.00	
І. Кусь, „ „		1.00	
Е. Козюпа, „ „		1.00	
М. Сампара „ „		1.00	
М. Топалів, Дітройт		1.00	
П. Тимченко, Ню Гейвен		1.00	
В. Гук, Кінґстон		1.00	
Л. Сисин, Ґарфілд		1.00	
А. Гугель, Боффало		1.00	
І. Король, Равай		1.00	
Л. Пежанська, Лонґ Айленд С.		1.00	
О. Прокопишин, Шикаґо		1.00	
В. Дубик, Гемілтон		1.00	
М. Плешкан, Нюарк		1.00	
М. Галановський, Кліфтон		1.00	
В. Гіриак, Торонто		1.00	
І. Вілик, Шикаґо		1.00	
М. Стахура, Кемпбел		1.00	
А. Полюга, Відд. 221		1.00	
В. Бобс, „ „		1.00	
Разом . . .	$ — —	$ 86.00	$ 86.00
Раніше проголошено	$ 6,471.90	$ 5,392.50	$11,864.40
Разом все . . .	$ 6,471.90	$ 5,478.50	$11,950.40

Короткі Вістки

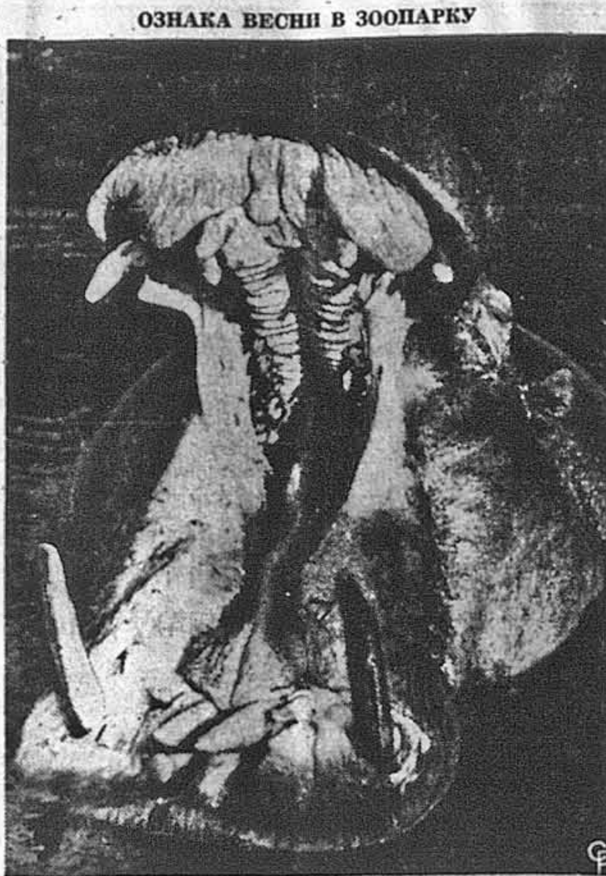
● 77-річна сліпа і глуха письменниця Гелен Келлер 6 травня вибирається в „подорож доброї волі" до скандинавських держав. Вона відвідає Ісляндію, Фінляндію, Швецію, Норвегію і Данію, де виступатиме з доповідями про працю для сліпих та обговорюватиме цю проблему з урядовими і приватними чинниками. Вона їде як делеґатка державного департаменту.

● Завдяки соняшній і теплій погоді, що панувала в Джорджії, президент Айзенгавер зовсім позбувся своєї перестуди, якої набрався ще під час інавґурації 22-го січня. Температура в Огесті становила понад 80 ступнів.

● У північній частині ЗДА 29 квітня можна буде спостерігати частинну затьму сонця. При ясному небі її видно буде від Портленду в Ореґоні до Міннеаполісу в Міннесоті. На Алясці і в Канаді сонцева затьма буде більша, а за 200 миль на південь від Північного бігуна вона буде повна.

● Робітничі ради у польських фабриках не матимуть віякого голосу в справах фабричної продукції — їх завдання буде лише підбичовувати робітників до пильнішої праці. Офіційна „Трибуна Люду" оприлюднила велику статтю із ствердженням, що економіка держави мусить стояти під виключною контролею центральної державної влади, отже партії і залежного від неї уряду, а не від робітничих рад, що постали минулого року.

ОЗНАКА ВЕСНИ В ЗООПАРКУ

Після довгих зимових днів гіппопотам в лондонському зоопарку вітає весну „радісним" позіханням.

ВСЯЧИНА

ТЕЛЕФОН У ТАКСІВЦІ

Паризькі таксівки мають тепер два номери: крім звичайного номера авта, номер телефону, встановленого в кабіні водія. Таким чином таксівки можна викликати телефоном без допомоги диспетчера.

АКТИНІДІЯ - КОЛЬОМІКТА

У далекосхідній тайзі можна побачити ліяну, що в'юниться по стовбурах дерев — це так звана актинідія - кольомікта. У травні вона зеленіє, у другій половині червня на ній зацвітають маленькі квіточки з приємним запахом, а наприкінці вересня на ліяні вистигають соковиті овочі, придатні для їжі. Місцеве населення виготовляє з м'якушу цих овочів смачне й ароматичне вино золотистого кольору. Встановлено, що в овочах актинідії є в великій кількості протицинготний (протискорбутовий) вітамін „С" — до 9.000 міліграмів на один кілограм — в кілька разів більше, ніж у цитрині.

РАДІОАКТИВНИЙ КАМІНЬ

Мінерал сердолік належить до напівдорогоцінних каменів, званих самоцвітів. В давнину сердолік вважали за лікувальний камінь, і хворі носили його на собі, аж поки не видужали.

Як виявилося, сердолік є радіоактивним каменем. Масове наукове дослідження ствердило лікувальні властивості сердоліка. Понад дві тисячі хворих на флегмону, мастит, флебіт, трофічні виразки, з травмами центральної і периферичної нервових систем та іншими захворюваннями сердолік. Результати лікування сердоліком в переважній більшості випадків були більш позитивні, ніж при інших методах.

ГОЛОВА ВЕЛЕТНЯ

На лівому березі Дністра, між селами Сокіл та Устя, Хмельницької області, височить дивна скеля. Зветься вона — Голова велетня.

В тих місцях, де протікають притоки Дністра — Жванчик і Смотрич, береги утворені з так званих силюрійських органічних решток, тобто з вапняків, вік яких обчислюється сотнями мільйонів років. Внаслідок глибоких тектонічних розламів утворились тріщини, високі — до 80—100 метрів — стіни, „стовпи" і „фігури", як їх називають подоляни. Одна з таких фігур, схожа на погруддя воїна в шоломі. Висота цього витвору природи — 16 метрів.

Г. Глоденко

СЕКРЕТ ДОВГОЛІТТЯ ПІРАМІД

В Єгипті існує прислів'я: „Все боїться часу; час боїться лише пірамід". Це прислів'я підкреслює міцність стародавніх єгипетських споруд. Піраміди в Єгипті складені з плит ніздрюватого вапняку, який руйнується від різної зміни температури, танення і замерзання води, від вітру тощо. Саме тому, що в Єгипті не буває морозів, вапняк, з якого складено піраміди, вивітрюється лише на поверхні від незначного розширення плит, коли їх нагріває сонце.

• РОЗШУКИ •

Хто знав би про адресу ВАСИЛЯ ЯВНОГО, народж. 3-го лютого 1927 р. в Околиці, пов. Привор, Юґославія, замешкалого перед війною в Дреново (Юґославія), під час війни був на роботах в Німеччині, який після війни мав виїхати до ЗДАмерики, — проситься подати вістку для його матері (Розалія Явна, з д. Клячук), тепер утікачки в Трієсті, на адресу: Ліґа Американців Українського Походження в Шикаґо, Відділ Розшуків.
LAUD, Inc.
2247 W. Rice St.
Chicago 22, Ill.

Пошукую ДМИТРА МЕЛЬНИКА, сина Семка, з села Чернів, пов. Рогатин. Пошукує брат Андрій. Прошу писати:
W. DANKEWYCH
680 Furby St.
Winnipeg 2, Man.
Canada

Пошукую ВОЛОДИМИРА ЗАДОРОЖНОГО, який має перебувати в Albany, N. Y. Прошу в дуже важливій справі зголоситись до:
Stephan KRUTEY
1409 E. Virginia Ave.
Phoenix, Arizona

Відгукніться: ВАСИЛЬ ВЕЛИЧЕНКО, з села Восири, пов. Копичинці. Вас розшукує родина; і також Ярослав Захарків з села Дубівна, пов. Борщів. Моя адреса:
Jaroslaw ZACHARKIW
3124 W. 3rd St.
Chester, Pa., USA

Пошукую свого рідного брата АНДРІЯ ШАЛАЯ, який мав перебувати в Бонні, Німеччина в 1954 році. Хто знав би про нього, або він сам, прошу голоситись на адресу:
Катерина
ШАЛАЙ-ЧЕРНИЦЬКА
282 — 2nd Street
Jersey City, N. J.

Розшукую МАРІЮ МИХАЛЬЧУК, доньку Катерини і Тимка, зі села Макунів, пов. Мостиська. Прошу писати на адресу:
Анна ГОЛОБУТ-КОПЧУК
230 E. 3rd St., N. Y. C.

Розшукую рідного брата СЕРГІЯ МАНТИКА з села Пасіка, Грубешівського повіту, Холмщина, якого забрали німці з його другом Володимиром Соколюком. Обидва, правдоподібно, були в Німеччині та Франції. Хто знав би про них, ласкаво прошу писати на адресу.
Володимир МАНТИКА
P. O. Box 271
Petersburg, Virginia, USA
Заграничні і заокеанські часописи, прошу ласкаво про передрук.

Пошукую ІВАНА РОМАНИКА, з села Воля Романова, пов. Ліско. Прошу зголоситися на адресу:
JOSEPH HUSHLA
2296 W. 10th St.
Cleveland 13, Ohio.
Хто дещо знає про нього, прошу писати до мене, на вище подану адресу.

ТАРЗАН, ч. 3854. Дав знати закаблукам.

FEAR-RIDDEN BY THE TURN OF THE FIGHT, AVED TRIED TO SNEAK TO SAFETY--

Настрашившися зміною ситуації бою, Ейвд постарався висмикнутися в безпечне місце...

BUT TARZAN SPIED THE COWARDLY LEADER. HE PICKED UP A SWORD FROM A FALLEN PIRATE --

Але Тарзан слідкував за боягузливим ватажком. Він ухопив меч забитого пірата...

AND SWIFTLY PURSUED THE ARAB UP THE WINDING, ROCKY STAIRWAY.

і погнався за арабом вгору крученими сходами.